

Ministerieel besluit tot definitieve bescherming als monument met overgangszone van de Ezaartmolen in Mol

Rechtsgronden

Dit besluit is gebaseerd op:

- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 5 juli 2024 tot delegatie van beslissingsbevoegdheden aan de leden van de Vlaamse Regering, artikel 2, 1°;
- het besluit van de Vlaamse Regering van 30 september 2024 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 5, §1, eerste lid, 3°.

Vormvereisten

Dit besluit kwam tot stand volgens de procedurestappen en de vormvereisten, beschreven in:

- het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.6 tot en met 6.1.14;
- het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014, artikel 6.2.1.

De volgende vormvereisten zijn vervuld:

- De erfgoedwaarden zijn onderzocht.
- De resultaten van het onderzoek zijn opgenomen in een beschermingsdossier.
- Het voorlopig beschermingsbesluit werd getekend op 6 juni 2024 en werd bij uittreksel in het Belgisch Staatsblad bekendgemaakt op 12 juli 2024.
- De zakelijkrechthouders zijn op de hoogte gebracht van de voorlopige bescherming.
- De gemeente Mol organiseerde een openbaar onderzoek van 7 juli 2024 tot en met 6 augustus 2024.

De behandeling van de adviezen, opmerkingen en bezwaren is opgenomen als bijlage 4 bij dit besluit.

Motivering

Het monument Ezaartmolen in Mol is van algemeen belang wegens de volgende erfgoedwaarden:

- de historische waarde:

Als windgraanmolen illustreert de Ezaartmolen de belangrijke economische rol die windmolens van de late 12de eeuw tot en met het interbellum speelden. De molen weerspiegelt daarbij ook de evolutie in het windmaalbedrijf om bij windstilte toch concurrentieel te blijven met mechanische maalderijen. In 1932 werd in de kelder, die

oorspronkelijk voor een olieslagerij was voorbehouden, een hulpmaalderij met een mechanische krachtbron, vermoedelijk een dieselmotor, geplaatst. Enkele jaren later werd in de onmiddellijke nabijheid van de stenen molen een klein bakstenen bijgebouw opgericht waarin een elektrisch aangedreven hulpmaalderij werd ondergebracht. Omdat de Ezaartmolen sinds 1957 economisch buiten bedrijf was, werd deze hulpmaalderij omstreeks 1960 gesloopt.

Tevens is de molen een representatief voorbeeld van de vrije molens die vanaf eind 18de eeuw massaal werden opgericht. Molens waren tijdens het ancien regime gekoppeld aan een feodaal recht. Aan het molenbansysteem kwam een einde met de Franse wet van maart 1790, die bij de inlijving van de Nederlanden bij Frankrijk in 1795 ook in Vlaanderen van toepassing werd. Typisch voor deze nieuwe windmolens is dat ze opgetrokken werden op vrij gemakkelijk bereikbare plaatsen, langs steenwegen en op kruispunten. Zo werd de Ezaartmolen opgericht in het gehucht Ezaart langs de verbindingsweg Geel-Mol.

De Ezaartmolen getuigt eveneens van het vroeger veel voorkomend gebruik van recuperatiemateriaal van andere molens bij herstellingen. De huidige molenkap werd in 1942 waarschijnlijk gerecupereerd van de in 1941 onttakelde Steegmolen in Balen. Het huidige vangwiel is een uit een onbekende molen gerecupereerd armwiel, en korte schoren (zweepen) werden als kinderbalken hergebruikt in de zoldering van de kelder.

- de industrieel-archeologische waarde:

De industrieel-archeologische waarde wordt toegekend aan gebouwen waarvan de structuur specifiek is gericht op een bepaald productieproces. Dit is in het bijzonder het geval bij windmolens die in hun geheel beschouwd kunnen worden als een machine. Uit het onderzoek van de windmolens in Vlaanderen blijkt dat de Ezaartmolen een heel herkenbaar en representatief voorbeeld is van een bovenkruier, type stenen grondzeiler, een windmolentype dat – vooral tijdens de 19de eeuw – veel toegepast werd in Vlaanderen en waarvan historisch 131 exemplaren bekend zijn, vooral in Oost- en West Vlaanderen. Vandaag zijn er in Vlaanderen nog 59 grondzeilers bewaard waarvan de Ezaartmolen één van slechts twaalf windmaalvaardige is.

Het windmolenerfgoed in Vlaanderen wordt – in tegenstelling tot bijvoorbeeld dat van Nederland – gekenmerkt door een rijke schakering aan regionale kenmerken. Gelegen in Mol vertoont de Ezaartmolen typisch Kempische kenmerken zoals de kleine vensteropeningen en de naar binnen draaiende toegangsdeuren. Regionaal gebruikelijk is ook dat het vangtouw rond de vangtrommel aan de achterzijde uit de kap steekt. Van Kempische makelij is ook de uit 1887 daterende gietijzeren askop van het fabricaat 'Kempische IJzersmederij en Gieterij A. Van Aerschot Herentals'.

In de Ezaartmolen is het historische productieproces, namelijk het malen van granen voor menselijke en dierlijke consumptie, nog volledig afleesbaar. Het integraal aanwezige staande en gaande molenwerk met inbegrip van enkele cultuurgoederen laat toe om nog steeds het geheel van opeenvolgende handelingen te stellen die gezamenlijk leiden tot de productie van meel. Een vrij opmerkelijk element is de wieg of de grote schijfloop bovenop de koning. Doorgaans haakt de koning met een spoor- of kamwiel in het vangwiel. Ook zeldzamer zijn het sleeluwierk waarmee de molen op de luizolder is uitgerust en het klauwwiel met voor de helft houten en voor de helft smeedijzeren vorkvormige gaffels.

In de jaren 1960-1970 in verval geraakt, werd de molen in 1984-1985 volgens de regels der kunst windmaalvaardig gerestaureerd.

De cultuurgoederen die integrerend deel uitmaken van het monument versterken de industrieel-archeologische waarde ervan.

De bescherming omvat een overgangszone. De windmaalvaardigheid van de Ezaartmolen die bijdraagt tot de industrieel-archeologische waarde, wordt ondersteund door de context die aan de zuidwestzijde, de westzijde en de noordwestzijde nog gedeeltelijk open is en voldoende windvang garandeert maar deze windvang wordt bedreigd, onder andere door hoogstambomen. Een overgangszone wordt dus afgebakend in functie van het vrijwaren van de molenbiotoop die de industrieel-archeologische waarde ondersteunt. De molenbiotoop is de omgeving die van invloed is op het functioneren van de molen als maalwerktuig en deze omgeving wordt in de eerste plaats gekenmerkt door openheid. Voor de windvang is de volledige zone van 100 meter rond de molen van cruciaal belang en kan een zone van 400 meter rond de molen invloed hebben.

Het afbakenen van deze overgangszone draagt bij tot de industrieel-archeologische waarde doordat:

- de windtoevoer en -afvoer in functie van de werking van de molen als machine gegarandeerd wordt;
- ze de visuele openheid bewaart: de zichtassen op de molen en het zicht vanaf de molen. Dit is van belang om functionele redenen, met name het goed kunnen inschatten van de weeromstandigheden;
- ze de mogelijkheid tot aan- en afvoer van respectievelijk grondstoffen en producten ondersteunt wat essentieel is voor de werking als machine.

DE VLAAMSE MINISTER VAN BEGROTING EN FINANCIËN, VLAAMSE RAND,
ONROEREND ERFGOED EN DIERENWELZIJN BESLUIT:

Artikel 1. De volgende onroerende goederen worden definitief beschermd als monument: Ezaartmolen, Keikenstraat zonder nummer in Mol, bij het kadaster bekend als: Mol, derde afdeling, sectie E, perceelnummers 1355A3, 1355C, 1355D3 en 1355E3.

De volgende onroerende goederen worden definitief beschermd als overgangszone bij het monument: molenbiotoop van de Ezaartmolen, Keikenstraat 2, 3, 4A, 4B en zonder nummer, Kortestraat 15, 17, 19, 21 en zonder nummer, Bellekensstraat 6, 7, 9, 13, 14, 15, 16, 19, 20, 24, 25, 28, 30, 32, 42 en zonder nummer, Ezaart 251, 253, 259, 261, 265, 267, 269, 273, 275, 277 en zonder nummer, St.-Willebrordusstraat 43, 45, 47, 55, 57, 57A en zonder nummer, bij het kadaster bekend als: Mol, derde afdeling, sectie E, perceelnummers 1352P, 1352R, 1353A3, 1353R2, 1353P2, 1353S2, 1353V2, 1353X2, 1354R, 1355B3, 1355T2, 1355V2, 1355W2, 1355X2, 1355Y2, 1356M, 1356R, 1356P, 1356S, 1356T, 1357, 1358A2, 1358P, 1358W, 1358Y, 1358Z, 1359K, 1360B, 1361A, 1362, 1363/2C, 1363/2D, 1363E, 1363G, 1363H, 1364A, 1364H, 1366F, 1366G, 1624A2, 1624H, 1624L, 1624N, 1624P, 1624Y, 1624Z, 2221A, 2221B, 2221C, 2221D en deel uitmakend van het openbaar domein.

De cultuurgoederen opgenomen in bijlage 3 bij dit besluit maken integrerend deel uit van het monument.

Het plan met de aflijning is opgenomen als bijlage 1 bij dit besluit.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van het monument is opgenomen als bijlage 2 bij dit besluit.

Art. 2. De erfgoedwaarden van het monument zijn:

- 1° de historische waarde;
- 2° de industrieel-archeologische waarde.

De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het monument zijn:

De Ezaartmolen is een bovenkruier van het type stenen grondzeiler, waarbij enkel de kap naar de wind wordt verkruid en het kruien evenals het opzeilen gebeurt vanop de begane grond. De molen staat op een 5 meter hoge molenberg.

De molenromp is in kruisverband opgetrokken in rode veldovenstenen. De fundering van de molen is gebrekkig uitgevoerd en eindigt zonder funderingsvoet op het zand van de landduin. Opvallend is het silhouet van de romp: tussen de fundering en de maalzolder is deze cilindrisch, daarboven sterk conisch. Sinds 1913 is de romp gepleisterd en witgeschilderd en voorzien van een gepikte plint. Geschrankt in het baksteenmetselwerk steken vrij kleine lichtgetoogde vensteropeningen, waarvan sommige mettertijd werden dichtgemetseld. Alle vensterramen werden samen met de raamkozijnen in 1985 vernieuwd. Ter hoogte van de kelder verdieping zijn er drie vensteropeningen, respectievelijk in het zuidoosten, het zuidwesten en het noordwesten. Deze laatste is dichtgemaakt. Bij herstelwerken aan de bepleistering bleken gesmoorde stenen deze onderste vensters te omlijsten. Een groen geschilderde opgeklampte grenenhouten deur in de noordwestzijde verleent toegang tot de kelder. De boven het maaiveld gelegen meelzolder heeft aan de zuidzijde een groot venster met een boog even groot als die van de twee deuropeningen aan de oost- en noordzijde. De afstand van zes treden tussen het maaiveld en de deuropeningen wordt telkens overbrugd met twee houten toegangstrappen, rustend op een basis van gerecupereerde molenstenen. Beide toegangsdeuren zijn dubbele opgeklampte deuren van groen geschilderd grenenhout. Net als de kelderdeur draaien ze - zoals veel voorkomend in de Kempen - naar binnen toe. Op de steenzolder valt het licht binnen via drie kleine vensters in het zuidoosten, het noordoosten en het noordwesten. In het zuidwesten is het venster dichtgemetseld. De luizolder telt twee vensters in het oosten en het westen en twee dichtgemetselde vensters aan de noord- en zuidzijde. De openingen in de kapzolder beperken zich tot vijf steigeraten aan de oostzijde.

De grote ronde molenkap, die de romp afdekt, steekt aan de staartzijde behoorlijk ver uit, wat laat vermoeden dat de molen oorspronkelijk een kettingkruier was. Deze is sinds 1985 gedekt met eikenhouten schaliën. Tot het materiaal dat daartoe van de Steegmolen uit Balen werd gerecupereerd behoren heel waarschijnlijk de kapspanten. Uitzonderlijk aan de kap zijn de roosterhouten die niet straalsgewijs maar recht zijn aangebracht. Het gevlucht bestaat uit twee geklonken roeden van 2,40 meter, die zijn vervaardigd naar het model van roedefabrikant Verhaeghe-Decuyper uit Ruddervoorde en in 1985 werden geplaatst. Ze zijn traditioneel opgehekt met eiken hekscheien en windplanken, die aan de achterzijde met wervels zijn vastgemaakt. De zeilen worden opgehangen aan schuifijzers. De huidige kleurstelling van rode roeden, witte windplanken en een groene voorzoom kwam in 1959 tot stand.

De staart is volledig zwart geteerd. De staartbalk loopt ver voorbij de korte spruit in de kap door en is er met kruislingse trekstangen verbonden met de daklijsten. Onderaan de staart hangt een kruibok, waarvan de kruias met kruikabel wordt aangedreven door een witgeschilderde kruihaspel met vier spaken. Op het maaiveld schoren twee metalen

loopstaken de staart. Een bezetketting, waarvan de trekrichting tegengesteld is aan de kruikabel, verhindert het zelfkruien van de molen.

In de gevluchtzone zijn in een cirkel rond de molen elf houten kruipalen geheid waaraan de kruiketting kan worden vastgelegd.

Binnenin de molen is het baksteenmetselwerk op alle niveaus gepleisterd. Houten steektrappen ontsluiten de niveaus onderling. De kelder heeft een vloer van keramische klinkers, de verdiepingen een plankenvloer.

De zoldering van de halfverzonken kelder heeft drie moerbalken in eik. De middelste balk vertoont een spoor van een slof, wat erop wijst dat het mogelijk om een gerecupereerde (stuk van een) berriebalk uit een staakmolen gaat. Van de acht kinderbalken zijn er drie van beuk en vijf van geteerd hout, gerecupereerd van korte schoren (zwepen).

De omwille van de kelder verhoogde meelzolder wordt centraal ingenomen door een houten meelgoot die in relatie staat met de twee maalstoelen op de steenzolder. In de meelgoot steekt een houten meelschuif. De meelbak onderaan de meelgoot is aan beide zijkanten voorzien van een ijzeren haakje om de zakken bij het vullen aan op te hangen. Links van de meelbak hangt een touw met een ijzeren haak om de meelzak bij het vullen open te houden. Aan de noordzijde staat een elektrisch aangedreven builmolen om het meel te builen. Onder de zoldering bevinden zich de twee pasbalken van het respectieve lichtwerk van de twee steenkoppels op de bovenliggende steenzolder. De zoldering van de maalzolder bestaat uit acht vloerbalken (in beuk).

Centraal op de steenzolder zet de eikenhouten koning aan die tot op de kapzolder reikt. Zijn opvallend lange taats (ondertap) laat veronderstellen dat de koning ooit werd uitgelengd. Met zijn taats draait de koning in de taatspot die is ingewerkt in een korte eiken draagbalk die deel uitmaakt van de zoldering van de meelzolder.

Ten oosten en ten westen van de koning staat een maalstoel die telkens is uitgerust met een koppel kunstmaalstenen (met een diameter van 1,40 m) met als toebehoren in het bijzonder een steenkuip, kuipdeksel, tremen, een schudbak en een graanbak. Beide maalstoelen voeden de meelgoot op de onderliggende meelzolder. Bij beide steenkuipen hoort een steengalg om de looper op te lichten en te draaien. Voor beide galgen zijn maar één steenschroef en twee steenbeugels beschikbaar. De twee gietijzeren staakijzers steken in een viertakrijn op een kleine spil, die in de lopers in een houten steenbus draait. Op de zoldervloer bevindt zich bij elke steenkuip ook een lichtwerk, dat in hoofdzaak bestaat uit een ezel, een pasbalk, een pasblok, een lichtboom en een lichtijzer dat de afstand tussen de molenstenen in de steenkuip regelt. Door de schijfloop op de twee staakijzers met hun 20 spijlen te laten inhaken in de 56 kammen van het spoorwiel aan de koning worden de twee lopers aangedreven. De zoldering van de steenzolder bestaat uit vier moerbalken (in beuk) die oost-west zijn gelegd. De kinderbalken (in eik) zijn gedisseld en geteerd, wat laat vermoeden dat het gaat om stukken gerecupereerde korte schoren (zwepen) of balkonbalken van een standaardmolen.

De luizolder is aan de zuidzijde uitgerust met een luiwerk van het type sleepluiwerk. Kenmerkend voor dit luiwerk is het luiwiel zonder kammen of staven dat wordt aangedreven door een luitafel (horizontale schijf) die op de koning is gemonteerd. Naast het luiwiel bevindt zich op dezelfde beukenhouten luias het klauwwiel (gaffelwiel). Dit wiel heeft voor de helft houten en voor de helft smeedijzeren vorkvormige haken (gaffels). De zoldering van de luizolder bestaat uit twee eiken moerbalken die noord-zuid liggen. Gezien de vorm en voormalige bout- en spijkergaten zijn deze balken een verzaagde staartbalk.

Op de kapzolder is bovenop de koning, die met een ijzeren tap gelagerd is in een ijzerbalk, een in 1959 geplaatste wieg of grote schijfloop voorzien. Met zijn 45 spijlen (staven) grijpt deze wieg in het vangwiel. Het vangwiel, dat zich op de molenas dichtbij

de askop bevindt, is een kamwiel met 76 kammen. De vang met zijn rondgaande stalen band (band- of hoepelvang) is een trommelvang, waarvan de vangtrommel in de molenkap ophangt en de vangbalk en smeedijzeren vanghaak bedient. De vangtrommel bestaat uit twee gerecupereerde houten schijven die aan de buitenzijde met houten wangen zijn opgedikt. Het vangtouw rond de trommel steekt - zoals in de regio gebruikelijk - aan de achterzijde uit de kap. De houten molenas draait in een arduinen halssteen (baansteen) en een arduinen pinsteen, beide afkomstig van de Steegmolen uit Balen. Ook de windpeluw, waarop de halssteen ligt, behoort tot het uit deze molen hergebruikt materiaal. Op de molenas steekt een uit 1887 daterende gietijzeren askop van het fabricaat 'Kempische IJzersmederij en Gieterij A. Van Aerschot Herentals'. Om de molen te kruien is een zogenaamd Engels kruiwerk voorzien. Dit bestaat uit kleine gietijzeren rollen die op de onderring op het metselwerk van de molenromp in een ijzeren spoor lopen. Het bovenste spoor, waarop de molenkap kruit, is vastgeschroefd aan de bovenring. De flenzen van de rollen verhinderen dat de molenkap bij het kruien van de molenromp wegschuift.

Art. 3.1. De beheersdoelstellingen voor het monument zijn:

- 1° het behoud van de erfgoedkenmerken en -elementen die de basis vormen voor de erfgoedwaarden. Dit veronderstelt vakkundig onderhoud en indien nodig conserverende ingrepen. Bewaren gaat steeds voor op vernieuwen. Nieuwe ingrepen en wijzigingen in het gebruik van de molen vereisen een geïntegreerde aanpak waarbij de impact op het geheel wordt afgewogen en waarbij de draagkracht van de molen niet wordt overschreden;
- 2° het behoud als windmaalvaardige molen, met betrekking tot zowel het interieur als het exterieur en het perceel;
- 3° het behoud van de molenbelt;
- 4° het behoud van het sleepluiwerk op de luizolder;
- 5° het behoud van het cultuurgoederen in het monument. Dit veronderstelt vakkundig onderhoud en indien nodig conserverende ingrepen. Bewaren gaat steeds voor op vernieuwen.

Art. 3.2. De beheersdoelstellingen voor de overgangszone zijn:

- 1° het blijvend verzekeren van de huidige windtoevoer en -afvoer. Verder is het wenselijk om ingrepen te ondersteunen die de windtoevoer en -afvoer verbeteren in functie van de werking van de molen als machine;
- 2° het vrijwaren van de bestaande visuele openheid: het zicht vanaf de molen (om functionele redenen, met name het goed kunnen inschatten van de weeromstandigheden) en het zicht op de molen. Verder is het wenselijk om ingrepen te ondersteunen die de visuele openheid versterken;
- 3° het vrijwaren van de mogelijkheid tot aan- en afvoer van respectievelijk grondstoffen en producten wat ook essentieel is voor de werking als machine, bijvoorbeeld door het behoud en onderhoud van een molenweg die ook dienst kan doen voor onderhouds- en restauratiewerken.

Art. 4.1. De zakelijkrechthouder en de gebruiker houden het monument in stand en onderhouden het door:

- 1° het monument als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade door brand, blikseminslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het monument regelmatig te controleren;

- 3° regulier onderhoud aan de windmolen en de molenbelt uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood;
- 5° de nodige maatregelen nemen om de werking als werktuig te verzekeren;
- 6° de windvang voor windmolens te vrijwaren;
- 7° het werkend industrieel erfgoed regelmatig in werking stellen volgens de regels van de kunst. Met de werking wordt bedoeld het functioneren van het totale productieproces waar dat mogelijk is.

Art. 4.2. De zakelijkrechthouder en de gebruiker houden de overgangszone in stand en onderhouden ze door:

1° de huidige windvang voor de windmolen te vrijwaren door:

- a) in een straal van 100 meter rond de molen de hoogte van hindernissen (bebouwing, grondwerken en beplanting) zoveel mogelijk te beperken tot onder de onderzijde van de wieken in verticale stand, zeker aan de kant van de overheersende windaanvoer (zuidwest) en windafvoer (noordoost). De bestaande situatie geldt als referentietoestand;
- b) buiten een straal van 100 meter rond de molen de hoogte van hindernissen zoveel mogelijk te beperken tot 1 meter hoger dan de onderzijde van de wieken per 100 meter, gerekend vanaf de molen. Voor deze zone kan ook de formule van Beljaars gehanteerd worden. Deze is gebaseerd op de ruwheid van het terrein, de afstand tot de molen, de gewenste maximale windreductie, de askophoogte van de molen en het landschapsreliëf. De toelaatbare hoogte van de hindernis wordt dan berekend volgens de formule $(x/n) + c*z + TAW$ waarbij:
 - n = coëfficiënt voor ruwheid terrein (140 bij open, 75 bij ruw en 50 bij gesloten). Voor de Ezaartmolen is dit ruw (75);
 - x = afstand van de hindernis tot de molen in m;
 - c = coëfficiënt windreductie. Deze wordt best beperkt tot maximaal 5% (factor 0,2) en mag zeker niet meer zijn dan 10 % (factor 0,3);
 - z = askophoogte in meter (helft gevlucht + hoogte belt, berg of stelling)
 - TAW (hoogtepeil ten aanzien van het maaiveld van de molen);
 Voor de Ezaartmolen in Mol (die een ruwe omgeving (n) heeft en een askophoogte (z) heeft van 17,60 meter (molenbelt: 5,20 meter boven straatniveau; askop (vanop molenbelt) op 12,40 meter)) betekent dit dat de toegelaten hoogte van een hindernis op 100 meter van de molen best beperkt wordt tot 4,85 meter $((100/75) + 0,2*17,60)$ en zeker niet hoger mag zijn dan 6,61 meter $((100/75) + 0,3*17,60)$, op voorwaarde dat het hoogtepeil van het maaiveld identiek is aan de voet van de molenbelt. De bestaande situatie geldt als referentietoestand;
- c) enkel af te wijken van de onder a en b opgesomde richtlijnen indien de hindernissen geen bijkomende windhinder veroorzaken.
 - Dit is het geval voor een hindernis die zich bevindt achter een bestaande hindernis, gerekend vanaf de molen. Maar er wordt ook rekening gehouden met de windhinder die al bestaat door een verder afgelegen hindernis. Dergelijke afwijkingen op basis van bestaande hindernissen zijn enkel mogelijk indien de nieuwe hindernis gelijkaardig is aan de bestaande. Gelijkaardig verwijst in deze naar het onderscheid tussen beplanting, bebouwing en grondwerken;
 - Voor bebouwing kan verder in beperkte mate afgeweken worden van de onder a en b opgesomde richtlijnen. Hierbij wordt rekening gehouden met de breedte van de nieuwe hindernis (idealiter niet groter dan de lengte van het gevlucht),

de oriëntatie van het dak (idealiter volgt de nok zoveel mogelijk de straal van de cirkel rond de molen), de dakhelling (idealiter zo steil mogelijk), het dakvolume (idealiter zo eenvoudig mogelijk, zonder dakcapellen) en het bouwvolume (idealiter met afgeronde hoeken en (half)open wanden, dit laatste bijvoorbeeld bij autobergplaatsen);

- d) bij beplanting rekening te houden met de te verwachten groei. Om die reden wordt het aanplanten van zowel hoogstammen als bomenrijen vermeden. Het knotten of snoeien van bomen wordt aanbevolen, evenals het vervangen van zieke of gekapte windhinderende beplanting door een meer gepaste, lagere beplanting;

2° de zichten op de molen vanaf het openbare domein zoveel mogelijk te behouden;

3° de wegen te behouden en onderhouden.

Art. 5.1. Een toelating is vereist voor de volgende handelingen aan of in het monument Ezaartmolen in Mol:

1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;

2° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;

3° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;

4° het uitvoeren van de volgende werken aan de molenkap, de molenstaart, het kruierwerk, het gevlucht en de molenromp:

- a) het verwijderen, vervangen of wijzigingen van het kapvolume, de kapbedekking, de kapconstructie en de gootconstructies;
- b) het verwijderen, vervangen of wijzigen van het inwendig kruierwerk
- c) het verwijderen, vervangen of wijzigen van de molenstaart;
- d) het verwijderen, vervangen of wijzigen van het uitwendig kruierwerk;
- e) het wijzigen van het rompvolume;
- f) het verwijderen van voegen en heropvoegen;
- g) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
- h) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, deuren, ramen, poorten, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, beslag, hang- en sluitwerk;
- i) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, houtwerk, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;
- j) het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden, met uitzondering van verkiezingspubliciteit en met uitzondering van publiciteitsinrichtingen, waarbij wordt bekendgemaakt dat het goed te koop of te huur is, op voorwaarde dat de totale maximale oppervlakte niet meer bedraagt dan 4 m²;

5° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken:

- a) het verwijderen, vervangen of wijzigen van de kruipalen;
- b) het plaatsen of wijzigen van boven- en ondergrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
- c) het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen en paden;
- d) het vellen of beschadigen van bomen of struiken en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm tot gevolg kan hebben;
- e) het aanplanten van bomen of heesters;

- f) alle werken of activiteiten die het microreliëf en de vegetatie kunnen wijzigen of beschadigen;
 - g) het aanbrengen of wijzigen van afsluitingen;
 - h) het uitvoeren van grond-, beplantings- en bouwwerken aan en op de molenbelt;
- 6° het uitvoeren van de volgende handelingen aan of in het interieur en aan de cultuurgooederen:
- a) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van interieurelementen (molenuitrusting);
 - b) het uitvoeren van destructief materiaaltechnisch onderzoek;
 - c) het uitvoeren van structurele werken en het toevoegen van nieuwe structuren;
 - d) het uitvoeren van werken die het uitzicht of de indeling van het interieur wijzigen;
 - e) het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
 - f) het verwijderen, vervangen of wijzigen van vloeren, trappen, wand- en zolderafwerking, binnenschrijnwerken, inclusief het beslag en hang- en sluitwerk, en van de waardevolle interieurdecoratie;
 - g) het bepleisteren van niet-bepleisterde elementen of het bepleisteren met een andere samenstelling of textuur, alsook het ontleisteren van bepleisterde elementen;
 - h) het beschilderen van ongeschilderde elementen of het schilderen in andere kleuren of kleurschakeringen of met een andere verfsoort dan de aanwezige;
- 7° het uitvoeren van de volgende handelingen aan de beschermde en nog in gebruik zijnde machines:
- a) het wijzigen, vervangen of herstellen van het beschermde goed of onderdeel ervan met niet-originele materialen en constructietechnieken;
 - b) het volledig of gedeeltelijk uiteen nemen, verplaatsen of wijzigen van de technische kenmerken.

Art. 5.2. Een toelating is vereist voor de volgende handelingen aan of in de overgangszone:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie voor zover deze werken invloed hebben op de windtoevoer en -afvoer van de molen, het zicht vanaf en naar de molen, en op de mogelijkheid tot aan- en afvoer van respectievelijk grondstoffen en producten;
- 2° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken voor zover deze werken invloed hebben op de windtoevoer en -afvoer van de molen, het zicht vanaf en naar de molen, en de mogelijkheid tot aan- en afvoer van respectievelijk grondstoffen en producten:
 - a) het plaatsen of wijzigen van boven- en ondergrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
 - b) het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van wegen en paden;
 - c) het verwijderen of wijzigen van parkconstructies;
 - d) het aanleggen of wijzigen van verhardingen;
 - e) het vellen of beschadigen van bomen of struiken en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm tot gevolg kan hebben;
 - f) het aanplanten van bomen of heesters;
 - g) alle werken of activiteiten die het microreliëf en de vegetatie kunnen wijzigen of beschadigen;
 - h) het aanbrengen of wijzigen van afsluitingen.

Er is geen toelating vereist voor:

- 1° regulier onderhoud;
- 2° passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood.

Brussel, 28/02/25

De Vlaamse minister van Begroting en Financiën, Vlaamse Rand,
Onroerend Erfgoed en Dierenwelzijn,

Getekend door: Ben Weyts (Signature)
Getekend op: 2025-02-28 16:49:28 +01:00
Reden: ik keur dit document goed

  Vlaamse
overheid

Ben WEYTS